

Feria v. in Coena Domini.
 STATIO AD S. JOANNEM IN LATERANO.

Introitus. *Gal. 6.*
 Os autem gloriari oportet in cruce Domini nostri Jesu Christi: in quo est salus, vita, et resurrectio nostra: per quem salvati, et liberati sumus. *Ps. 66.* Deus misereatur nostri, et benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri. — Nos autem.

Dicitur Gloria in excelsis, et tunc pulsantur campanae, et deinceps non amplius usque ad Sabbatum sanctum.

Oratio. Deus, a quo et Judas reatus sui poenam, et confessionis suae latro praemium sumpsit: concede nobis tuae propitiationis effectum; ut, sicut in passione sua Jesus Christus Dominus noster diversa utrisque intulit stipendia meritorum, ita nobis, ablato vetustatis errore, resurrectionis suae gratiam largiatur: Qui tecum vivit et regnat.

Et haec Oratio tantum dicitur.
Lect. Epistolae B. Pauli Apóst. ad Corinth. *1. 11.*
Frateres: Conveniendum vobis in unum, jam non est dominicam cenam manducare. Unusquisque enim suam cenam praesumit ad manducandum. Et alius quidem esurit: alius autem ebrius est. Numquid domos non habetis ad manducandum, et bibendum? aut Ecclesiam Dei contemnitis, et confunditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? in hoc non laudo. Ego enim accepi a Domino quod et tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus in qua nocte tradebatur, accepit panem, et gratias agens fregit, et dixit: Accipite, et manducate: hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam commemorationem. Similiter et calicem, postquam cenavit,

dicens : Hic calix novum testamentum est in meo sanguine : hoc facite, quotiescumque bibetis, in meam commemorationem. Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, et calicem bibetis : mortem Domini annuntiabitis donec veniat. Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo : et sic de pane illo edat, et de calice bibat. Qui enim manducat, et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit : non dijudicans corpus Domini. Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dormiunt multi. Quod si nosmetipsos dijudicemus, non utique judicemur. Dum judicamur autem, a Domino corrumpimur, ut non cum hoc mundo damnemur.

Graduale. Philipp. 2.
Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et Deus exaltavit illum : et dedit illi nomen, quod est super omne nomen. *Seq. sancti Evangelii secundum Joannem. 13.*

An te diem festum Paschæ, sciens Jesus quia venit hora ejus

ut transeat ex hoc mundo ad Patrem : cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos. Et cœna facta, cum diabolus jam misisset in cor, ut traderet eum Judas Simonis Iscariotæ : sciens quia omnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exivit, et ad Deum vadit : surgit a cœna, et ponit vestimenta sua : et cum accepisset linteum, præcinxit se. Deinde mittit aquam in pelvim, et cœpit lavare pedes discipulorum, et extergere linteo, quo erat præcinctus. Venit ergo ad Simonem Petrum. Et dicit ei Petrus : Domine, tu mihi lavas pedes? Respondit Jesus, et dixit ei : Quod ego facio, tu nescis modo, scies autem postea. Dicit ei Petrus : Non lavabis mihi pedes in æternum. Respondit ei Jesus : Si non lavero te, non habebis partem mecum. Dicit ei Simon Petrus : Domine, non tantum pedes meos, sed et manus et caput. Dicit ei Jesus : Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Et vos mundi estis, sed non omnes. Sciebat enim quisnam esset qui traderet eum :

propterea dixit : non estis mundi omnes. Postquam ergo lavit pedes eorum, et accepit vestimenta sua : cum recubisset iterum, dixit eis : Scitis quid fecerim vobis? Vos vocatis me Magister, et Domine : et bene dicitis : sum etenim. Si ergo ego lavi pedes vestros, Dominus et Magister : et vos debetis alter alterius lavare pedes. Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita et vos faciatis.

Et dicitur *Credo.*

Offertorium. Ps. 117.
Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me : non moriar, sed vivam, et narrabo opera Domini.

Sæcra. Ipse tibi, quæsumus Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, sacrificium nostrum reddat acceptum, qui discipulis suis in sui commemorationem hoc fieri hodierna traditione monstravit, Jesus Christus Filius tuus Dominus noster : Qui.

Præfatio de Cruce. Qui salutem humani generis.

Infra actionem.

Communicantes, et diem sacratissimum celebrantes, quo Dominus noster Jesus Christus pro nobis est tradi-

tus : sed et memoriam venerantes, in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ, genitricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi : sed et beatorum Apostolorum ac Martyrum tuorum, Petri et Pauli, Andree, Jacobi, Joannis, Thomæ, Jacobi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis et Thadæi : Lini, Cleti, Clementis, Xysti, Cornelii, Cypriani, Laurentii, Chrysogoni, Joannis et Pauli, Cosmæ et Damiani, et omnium Sanctorum tuorum ; quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionibus tuæ muniamur auxilio. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Sequitur :

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus ob diem, in qua Dominus noster Jesus Christus tradidit discipulis suis Corporis et Sanguinis sui mysteria celebranda : quæsumus Domine, ut placatus accipias ; diæque nostras in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum Christi beas grege numerari.

Per eundem Christum
Dōminum nostrum.
Amen.

Quam oblationem tu
Deus in omnibus,
quæsumus, bene ꝥ di-
ctam, adscri ꝥ ptam,
ra ꝥ tam, rationabilem,
acceptabilemque facere
digneris: ut nobis Corꝥ-
pus, et Sanꝥ quis fiat
dilectissimi Filii tui Dō-
mini nostri Jesu Christi.

Qui pridie, quam pro
nostra omnimūque
salute pateretur, hoc
est, hōdie, accepit panem.
et reliqua ut in
Canone.

Agnus Dei. dicitur de
more, sed pax non datur.
Dicuntur tamen tres con-
stetæ Orationes ante Com-
munionem.

Hodie Sacerdos conse-
crat duas Hostias, quarum
unam sumit, alteram reser-
vat pro die sequenti, in quo
non conficitur Sacramen-
tum: reservat etiam aliqua
particulas consecratas, si
opus fuerit pro infirmis:
Sanguinem vero totum su-
mit: et ante ablutioem di-
gitorum ponit Hostiam re-
servatam in alio calice, quem
Diaconus palla et patena
cooperit, et desuper velum
expandit, et in medio Alta-
ris collocat. Deinde fit Com-
munionem, et completur Missa.

Sacerdos autem genuflectit,
quandocumque accedit, vel
recedit a medio Altaris, vel
transit ante Sacramentum in
calice reservatum: et cum
dicere debet *Dōminus vo-
biscaum*, non verit se ad po-
pulum in medio Altaris, ne
terga verat Sacramento,

sed a latere Evangelii: et in
fine ibidem dat benedictio-
nem, et non perfricit cir-
culum.

Communionem. *Joann. 13.*
Dñus Jesus, postquam
cœnavit cum discipulis
suis, lavit pedes eorum,
et ait illis: Scitis quid
fecerim vobis ego Dōmi-
nus, et Magister? Exē-
plum dedi vobis, ut et
vos ita faciatis.

Postcommunio. Refēcti
vitalibus alimentis, quæ-
sumus Dōmine Deus
noster: ut quod tēpo-
re nostræ mortalitatis
exsequimur, immortalitatis
tue mūnere consequāmur.
Per Dōminum.

Dicitur *Itē Missa est*, et
datur benedictio, et legitur
Evangelium S. Joannis, in
cujus initio Sacerdos non
signat Altare, sed seipsum
tantum.

Hodie paratur locus
aptus in aliqua Capella Ec-
clesiæ vel Altari: et decen-
ter quoad fieri potest, ornetur
cum velis et luminibus:
ubi Calix cum Hostia, ut
supra reservata, reponatur.
Finita autem Missa, accen-
duntur fatorticia, et fit Pro-
cessio more solito, alio ta-
men Subdiacono parato
Crucem ferente. Celebrans
indutus pluviali albo, stans
ante Altare, imponit incen-
sum in duobus thuribulis
absque benedictione: deinde
in medio genuflexus, cum
altero incensat ter Sacramen-
tum: et accepto calice
cum Sacramento de manu
Diaconi stantis, et cooperto
extrematibus veli, quo ejus
humeri teguntur, procedit

medius inter eundem Dia-
conum a dextris, et Subdia-
conum a sinistris sub baldachino,
duobus Acolythis Sacramentum
continue incensantibus, usque ad locum
præparatum, ubi pro crasti-
no servandum est. Interea
dum fit Processio, cantatur
Hymnus *Pange lingua glori-
osi Corporis mysterium*.
Cum autem ventum fuerit ad
locum paratum, Diaconus
genuflexus a Sacerdote
stante accipit Calicem cum
Sacramento, et ponit illum
primo super Altare, ubi a
Sacerdote genuflexo incen-
satur, ut supra: deinde re-
ponit in capsula. Postea in
Choro dicuntur Vesperæ
sine cantu. Et Sacerdos cum
ministris denudet Altaria,
legendo Antiphonam *Ps. 21.*
*Disserunt sibi vestimenta
mea: et super vestem
meam miserunt sortem,*
cum toto Psalmo *Deus, Deus
meus, respice in me.*

Post denudationem
Altarium, hora competenti
facto signo cum tabula, con-
veniunt Clerici ad facien-
dum Mandatum. Prælati,
seu Superior, super amictu
et alba induitur stola et plu-
viali violaceis, et in loco ad
id deputato, ministrante
Diacono (qui paratus cum
Subdiacono, ut in Missa,
paramentis albis, et assistit)
imponit incensum in thuri-
bulo: deinde Diaconus li-
brum Evangeliorum ante
pedus tenens, genuflexus
ante Superiorem, petit benedictionem:
qua accepta,
adstantibus duobus Acoly-
this cum candelabris accen-
satis, et Subdiacono librum te-
nente, signat librum, et
incensat, et cantat, ut mo-
ris est, Evangelium: *Anie
diem festum Pascha,* ut in

Missa. Quo finito, Subdia-
conus portat librum aper-
tum osculandum Superiori,
et Diaconus eum de more
incensat. Postea Superior
exiit pluviali, et per Dia-
conum et Subdiaconum
præcingitur linteo, et sic
præcinctus, assistentibus
sibi iisdem Diacono et Sub-
diacono, accedit ad lotionem
pedum: et per ordinem dis-
positis iis qui lavandi sunt,
Clericis pelvim et aquam
ministrantibus, Subdiacono
singulorum pedem dextrum
tenente, genuflectens singu-
lis, illorum pedem lavat,
extergit, et osculatur, Dia-
cono præbente linteum ad
abstergendum. Et interim
hæc subscripta cantantur.

Ara. Joann. 13. Mandatum
novum do vobis:
ut diligatis invicem, sicut
dilexi vos, dicit Dō-
minus. *Psalm. 118.* Beati
immaculati in via: qui
ambulant in lege Dñi.

Repetitur immediate
Antiph. *Mandatum novum.*
Et sic alie Antiphonæ, quæ
habent Psalmos, vel Versus,
repetuntur. Et de quolibet
Psalmo dicitur tantum pri-
mus Versus.

Ara. Ps. 41. 13. Post-
quam surrexit Dōminus
a cœna, misit aquam in
pelvim, et cepit lavare
pedes discipulorum suorum:
hoc exēplum reliquit
eis. *Ps. 47.* Magnus
Dōminus, et laudabilis
nimis: in civitate Dei
nostræ, in monte sancto
ejus. Postquam surrexit.

Ara. Joann. 13. Dō-
minus Jesus postquam

coenavit cum discipulis suis, lavit pedes eorum, et ait illis: Scitis quid fecerim vobis ego Dominus, et Magister? Exemplum dedi vobis, ut et vos ita faciatis.

Psalm. 84. Benedixisti Domine terram tuam: avertisti captivitatem Jacob. Dominus Jesus.

Añā. Joann. 13. Domine, tu mihi lavas pedes? Respondit Jesus, et dixit ei: Si non laverō tibi pedes, non habebis partem mecum. V. Venit ergo ad Simōnem Petrum, et dixit ei Petrus.

Et repetitur Añā. Domine, tu mihi lavas pedes? Respondit Jesus, et dixit ei: Si non laverō tibi pedes, non habebis partem mecum.

V. Quod ego facio, tu nescis modo: scies autem postea.

Tertio repetitur Añā. Domine, tu mihi lavas pedes? Respondit Jesus, et dixit ei: Si non laverō tibi pedes, non habebis partem mecum.

Añā. Si ego Dominus, et Magister vester lavi vobis pedes: quanto magis debetis alter alterius lavare pedes?

Psalm. 48. Audite hæc omnes gentes: auribus percipite qui habitatis orbem. Si ego Dominus.

Añā. Joann. 13. In hoc cognoscet omnes, quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem. V. Dixit Jesus discipulis suis. In hoc cognoscet.

Añā. 1 Cor. 13. Māneant in vobis fides, spes, caritas, tria hæc: major autem horum est caritas. V. Nunc autem manent fides, spes, caritas, tria hæc: major autem horum est caritas. Māneant in vobis.

Añā. Benedicita sit sancta Trinitas, atque indivisa unitas: confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam. V. Benedicimus Patrem, et Filium, cum sancto Spiritu. *Ps. 83.* Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini. Benedicita sit sancta Trinitas.

Añā. 1 Joann. 2. 3. 4. Ubi caritas, et amor, Deus ibi est. V. Congregavit nos in unum Christi amor. V. Exultemus, et in ipso jucundemur. V. Timeamus, et amemus Deum vivum. V. Et ex corde diligamus nos sincero.

Et repetitur Añā. Ubi caritas, et amor, Deus ibi est. V. Simul ergo cum in unum congrega-

mur. V. Ne nos mente dividamur, caveamus. V. Cessent jurgia maligna, cessent lites. V. Et in medio nostri sit Christus Deus.

Et repetitur Añā. Ubi caritas, et amor, Deus ibi est. V. Simul quoque cum beatis videamus. V. Gloriantur vultum tuum, Christe Deus: V. Gaudium, quod est immensum, atque probum, V. Sæcula per infinita sæculorum. Amen.

Post lotionem, Superior, vel qui aliis abluit pedes, lavat manus, et abstergit alio linteo: deinde regrediens ad locum, ubi prius fuerat, accipit pluviale, et stans capite detecto dicit: *Pater noster* secreto.

V. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo.

V. Tu mandasti mandata tua, Domine. R. Custodiri nimis.

V. Tu lavasti pedes discipulorum tuorum. R. Opera manuum tuarum ne despicias.

V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. *Oremus.*

Oratio. Adesto, Domine quæsumus, officio servitutis nostræ: et quia tu discipulis tuis pedes lavare dignatus es, ne despicias opera manuum tuarum, quæ nobis retinenda mandasti: ut, sicut hic nobis, et a nobis exteriora abluuntur iniquamenta: sic a te omnium nostrum interiora laventur peccata. Quod ipse prestare digneris, qui vivis et regnas Deus: per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Foderunt manus meas et pedes
meos : dinumeraverunt omnia
ossa mea.

**Feria vi. in Parasceve. STATIO
AD SANCTAM CRUCEM IN JERUSALEM.**

Finita Nona, Sacerdos, et ministri induti paramentis nigri coloris, sine luminari- bus et incenso, procedunt ad Altare: et ante illud prostrati aliquandiu orant. Interim Acolythi unam tantum tobia- leam extendunt super Altare. Sacerdos cum mini- stris facta oratione ascendit ad Altare, et osculatur illud in medio : deinde Lector accedit ad legendum Pro- phetiam in loco, ubi legitur Epistola, et incipit eam sine titulo : quam etiam Sacer- dos legit submissa voce apud Altare in cornu Epi- stole.

Osee 6.

HÆC dicit Dómi- nus : In tribula- tione sua mane consúr- gent ad me : Venite, et revertámur ad Dómi- num : quia ipse cepit, et sanábit nos : percúttiet, et curábit nos. Vivificábit nos post duos dies : in die tértia suscítábit nos, et vivémus in conspéctu ejus. Sciémus, seque-

múrque, ut cognoscá- mus Dóminum : quasi dilúculum preparátus est egressus ejus, et vé- niet quasi imber nobis temporáneus, et seróti- nus terræ. Quid faciám tibi Ephraim? quid faciám tibi Juda? Misericórdia vestra quasi nu- bes matutina, et quasi ros mane pertránsiens. Propter hoc dolávi in prophétis, occidi eos in verbis oris mei : et judi- cia tua quasi lux egre- diéntur. Quia misericór- diam vólui, et non sacri- ficium, et sciéntiam Dei, plus quam holocáusta.

Tractus. Habac. 3. Dñe, audivi auditum tuum, et timui : considerávi ópera tua, et expávi. **V.** In médio duórum animá- lium innotesceris : dum appropinquáverint anni, cognosceris : dum advé-

nerit tempus, ostendéris. **V.** In eo, dum conturbata fuerit ánima mea : in ira, misericórdiæ memor eris. **V.** Deus a Libano véniet, et Sanctus de monte umbróso et condénsio. **V.** Opéruit celos májestas ejus : et laudis ejus plena est terra.

Finito Tractu, Saceros in cornu Epistolæ dicit : *Orémus*, Diaconus : *Flectamus genua*, et Subdiaconus : *Leváté*.

ORATIO. *Deus, a quo*. ut heri, p. 187.

Subdiaconus in tono Epistolæ similiter sine titulo cantat sequentem Lectionem.

Exodi 12.

In diebus illis : Dixit Dóminus ad Móysen, et Aaron in terra Ægypti : Mensis iste, vobis principium mensionis : primus erit in mensionibus anni. Loquimini ad univérsum cœtum filiorum Israel, et dicite eis : Décima die mensis hujus tollat unusquisque agnum per familias et domos suas. Sin autem minor est numerus ut sufficere possit ad vescendum agnum, assúmet vicinum suum qui junctus est domui suæ, juxta número animárum, quæ sufficere possunt ad esum agni. Erit autem agnus absque mácula, másculus,

anniculus : juxta quem ritum tollétis et hædum. Et servábitis eum usque ad quartam décimam diem mensis hujus : imolabitque eum univérsa multitúdo filiorum Israel ad vespéram. Et sument de sanguine ejus, ac ponent super utrúmq; postem, et in superlimináribus domórum, in quibus comédent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni, et ázimos panes cum lactúcis agréstibus. Non comedétis ex eo crudum quid, nec coctum aqua, sed tantum assum igni : caput cum pédibus ejus, et intestinis vorábitis. Nec remanébit quidquam ex eo usque mane. Si quid residuum fuerit, igne comburétis. Sic autem comedétis illum : Renes vestros accingétis, et calceaménta habébitis in pédibus, tenéntes báculos in má nibus, et comedétis festinánter : est enim Phase (id est tránsito) Dómini.

Tractus. Ps. 139. Eripe me Dñe ab hómine malo : a viro iniquo libera me. **V.** Qui cogitáverunt malitias in corde : tota die constituébant prælia. **V.** Acuérent linguas suas sicut serpéntis : venénúm áspidum sub lábiis eórum. **V.** Custódi

me, Dómine, de manu peccatóris : et ab hominibus iniquis libera me. **V.** Qui cogitáverunt supplantáre gressus meos : abscondérunt superbíláqueum mihi. **V.** Et funes extendérunt in láqueum pédibus meis : juxta iter scándalum posuérum mihi. **V.** Dixi Dómino : Deus meus es tu : exáudi Dómine vocem orationis meæ. **V.** Dómine, Dómine virtus salútis meæ : obúmbrá caput meum in die belli. **V.** Ne tradas me a desiderio meo peccatóri : cogitáverunt advérsus me : ne derelinquas me, ne unquam exalténtur. **V.** Caput circúitus eórum : labor labiórum ipsórum opéret eos. **V.** Verúntamen justí confitebúntur nómini tuo : et habitábunt recti cum vultu tuo.

Finito Tractu, dicitur Passio super nudum pulpítum : quam Celebrans submissa voce legit in cornu Epistolæ.

Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Joannem. 18 et 19.

In illo témpore : Egréssus est Jesus cum discipulis suis trans torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introivit ipse, et discipuli ejus. Sciébat autem et Judas, qui tradébat eum, lo-

cum : quia frequénter Jesus convénérat illuc cum discipulis suis. Judas ergo cum accepisset cohórtém, et a pontíficibus et Pharisæis ministros, venit illuc cum lanternis, et fábibus, et armis. Jesus itaque sciens ómnia, quæ ventúra erant super eum, processit, et dixit eis : **¶** Quem quæritis ? **C** Respondérunt ei : **S** Jesum Nazarénum. **C** Dicit eis Jesus : **¶** Ego sum. **C** Stabat autem et Judas, qui tradébat eum, cum ipsis. Ut ergo dixit eis : Ego sum : abiérunt retrórsorum, et ceciderunt in terram. Iterum ergo interrogávit eos : **¶** Quem quæritis ? **C** Illi autem dixerunt : **S** Jesum Nazarénum. **C** Respondit Jesus : **¶** Dixi vobis, quia ego sum : si ergo me quæritis, sinite hos abire. **C** Ut imple-retur sermo, quem dixit : Quia quos dedisti mihi, non pérdidi ex eis quemquam. Simon ergo Petrus habens gládium edúxit eum : et percússit pontíficis servum : et abscondit aurículam ejus dexteram. Erat autem nomen servo Malchus. Dixit ergo Jesus Petro : **¶** Mitte gládium tuum in vaginam. Cálicem, quem dedit

mihī Pater, non bibam illum? C Cohors ergo, et tribūnus, et ministri Judæorum comprehendērent Jesum, et ligaverunt eum; et adduxerunt eum ad Annam primum, erat enim socer Cāiphae, qui erat pontifex anni illius. Erat autem Cāiphas, qui consilium dederat Judæis: Quia expedit unum hominem mori pro populo. Sequebatur autem Jesum Simon Petrus, et alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici, et introivit cum Jesu in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad ostium foris. Exiit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, et dixit ostiaria: et introduxit Petrum. Dicit ergo Petro ancilla ostiaria: S Numquid et tu ex discipulis es hominis istius? C Dicit ille: S Non sum. S Stabant autem servi, et ministri ad prunas: quia frigus erat, et calefaciebant se: erat autem cum eis et Petrus stans, et calefaciens se. Pontifex ergo interrogavit Jesum de discipulis suis, et de doctrina ejus. Respondit ei Jesus: † Ego palam locutus sum mundo: ego semper docui in synagoga, et in templo, quo omnes Ju-

dæi conveniunt: et in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas? interrogā eos, qui audierunt quid locutus sim ipsis: ecce hi sciunt quæ dixerim ego. S Hæc autem cum dixisset, unus assistens ministrorum dedit alapam Jesu, dicens: S Sic respondes pontifici? C Respondit ei Jesus: † Si male locutus sum, testimoniū perhibe de malo: si autem bene, quid me cædis? C Et misit eum Annas ligatum ad Cāipham pontificem. Erat autem Simon Petrus stans, et calefaciens se. Dixerunt ergo ei: S Numquid et tu ex discipulis ejus es? C Negavit ille, et dixit: S Non sum. C Dicit ei unus ex servis pontificis, cognatus ejus, cuius absceidit Petrus auriculam: S Nonne ego te vidi in horto cum illo? C Iterum ergo negavit Petrus: et statim gallus cantavit. Adducunt ergo Jesum ad Cāipham in prætorium. Erat autem mane: et ipsi non introierunt in prætorium, ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha. Exiit ergo Pilatus ad eos foras, et dixit: S Quam accusationem afferis adversus hominem hunc? C Responderunt,

et dixerunt ei: S Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissēmus eum. C Dixit ergo eis Pilatus: S Accipite eum vos, et secundum legem vestram judicate eum. C Dixerunt ergo ei Judæi: S Nobis non licet interficere quemquam. C Ut sermo Jesu impleretur, quem dixit, significans qua morte esset moriturus. Introivit ergo iterum in prætorium Pilatus, et vocavit Jesum, et dixit ei: S Tu es Rex Judæorum? C Respondit Jesus: † A temetipso hoc dicis, an alii dixerunt tibi de me? C Respondit Pilatus: S Numquid ego Judæus sum? Gens tua, et pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti? C Respondit Jesus: † Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei utique decerterent ut non traderer Judæis: nunc autem regnum meum non est hinc. C Dixit itaque ei Pilatus: S Ergo Rex es tu? C Respondit Jesus: † Tu dicis, quia Rex sum ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimoniū perhibeam veritati: omnis, qui est ex veritate, audit

voce meam. C Dicit ei Pilatus: S Quid est veritas? C Et cum hoc dixisset, iterum exiit ad Judæos, et dicit eis: S Ego nullam invenio in eo causam. Est autem consuetudo vobis ut unum dimittam vobis in Pascha: vultis ergo dimittam vobis Regem Judæorum? C Clamaverunt ergo rursus omnes, dicentes: S Non hunc, sed Barābbam. C Erat autem Barābbas latro. Tunc ergo apprehendit Pilatus Jesum, et flagellavit. Et milites placentes coram de plebis, imposuerunt capiti ejus: et veste purpurea circumdederunt eum. Et veniebant ad eum, et dicebant: S Ave Rex Judæorum. C Et dabant ei alapas. Exiit ergo iterum Pilatus foras, et dicit eis: S Ecce adduco vobis eum foras, ut cognoscatis, quia nullam invenio in eo causam. C (Exiit ergo Jesus portans coramam spineam, et purpureum vestimentum.) Et dicit eis: S Ecce homo. C Cum ergo vidissent eum pontifices, et ministri, clamabant, dicentes: S Crucifige, crucifige eum. C Dicit eis Pilatus: S Accipite eum vos, et crucifigite: ego enim

non inveniō in eo causam. C Respondērunt ei Judæi : S Nos legem habémus, et secūndum legem debet mori, quia Fīlium Dei se fecit. C Cum ergo audisset Pilātus hunc sermōnem, magis timuit. Et ingressus est pretōrium iterum : et dixit ad Jesum : S Unde es tu? C Jesus autem respōsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilātus : S Mihi non lōqueris? nescis quia potestātem habeo crucifigere te, et potestātem habeo dimittere te? C Respondit Jesus : ✠ Non haberes potestātem advēsum me ullam, nisi tibi datum esset dēsuper. Propterea qui me tradidit tibi, majus peccātum habet. C Et exinde quærēbat Pilātus dimittere eum. Judæi autem clamābant, dicētes : S Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris : omnis enim, qui se regem facit, contradicit Cæsari. C Pilātus autem cum audisset hos sermōnes, addūxit foras Jesum, et sedit pro tribunāli, in loco, qui dicitur Lithōstrotos, hebræice autem Gábbatha. Erat autem Parasceve Paschæ, et hora quasi sexta, et dicitur Judæis : S Ecce Rex ve-

ster. C Illi autem clamābant : S Tolle, tolle, crucifige eum. C Dicit eis Pilātus : S Regem vestrum crucifigam? C Respondērunt pontifices : S Non habémus regem, nisi Cæsarem. C Tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur. Suscepērunt autem Jesum, et eduxērunt. Et bābulans sibi crucem exivit in eum, qui dicitur Calvāria, locum, hebræice autem Gólgotha : ubi crucifixerunt eum, et cum eo alios duos, hinc et hinc, médiūm autem Jesum. Scripsit autem et titulum Pilātus : et pōsuit super crucem. Erat autem scriptum : Jesus Nazarēnus, Rex Judæōrum. Hunc ergo titulum multi Judæōrum legērunt, quia prope civitatem erat locus, ubi crucifixus est Jesus. Et erat scriptum hebræice, græce, et latine. Dicebant ergo Pilātō pontifices Judæōrum : S Noli scribere, Rex Judæōrum, sed quia ipse dixit : Rex sum Judæōrum. C Respondit Pilātus : S Quod scripsi, scripsi. C Milites ergo cum crucifixissent eum, accepērunt vestimēta ejus et fecērunt quātuor partes : unicuique militi partem), et tunicam.

Erat autem tūnica inconsūtīlis, dēsuper contexta per totum. Dixērunt ergo ad invicem : S Non scindāmus eam, sed sortiāmur de illa cuius sit. C Ut Scriptūra impleteret, dicens : Partiti sunt vestimēta mea sibi : et in vestem meam misērunt sortem. Et milites quidem hæc fecērunt. Stabant autem juxta crucem Jesu, mater ejus, et soror matris ejus Maria Cléopha, et Maria Magdalēne. Cum vidisset ergo Jesus matrem, et discipulum stantem, quem diligēbat, dicit matri suæ : ✠ Mūlier, ecce filius tuus. C Deinde dicit discipulo : ✠ Ecce mater tua. C Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. Pōstea sciens Jesus quia omnia consummāta sunt, ut consummarētur Scriptūra, dixit : ✠ Sitio. C Vas ergo erat pōsitum aceto plenum. Illi autem spōngiam plenam aceto, hysōpo circumponētes, obtulerunt ori ejus. Cum ergo accepisset Jesus acetum, dixit : ✠ Consummātum est. C Et inclināto cāpite tradidit spiritum. (*Hic genuflektitur, et pausat ut aliquantulum.*) Judæi ergo (quōniam Parasceve erat), ut non rema-

nērent in cruce cōrpora Sābbato (erat enim magnus dies ille Sābbati), rogavērunt Pilātum, ut frangerent eorum crura, et tollerentur. Venērunt ergo milites; et primi quidem fregērunt crura, et altērius qui crucifixus est cum eo. Ad Jesum autem cum venissent, ut vidērent eum jam mōrtuum, non fregērunt ejus crura; sed unus militum lāncea latus ejus aperuit, et continuo exivit sanguis, et aqua. Et qui vidit, testimoniūm perhibuit : et verum est testimoniūm ejus. Et ille scit, quia vera dicit : ut et vos credātis. Facta sunt enim hæc ut Scriptūra impleteret : Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia Scriptūra dicit : Vidēbunt in quem transfixerunt.

Quod sequitur, legitur in tono Evangelii : et dicitur *Munda cor meum*, sed non petitur benedictio, et non deferuntur luminaria, neque incensum, et Celebrans in fine non osculatur librum.

Post hæc autem rogavit Pilātum Joseph ab Arimathæa (eo quod esset discipulus Jesu, occultus autem propter metum Judæōrum), ut tolleret corpus Jesu. Et permisit Pilātus. Venit

ergo, et tulit corpus Jesu. Venit autem et Nicodémus, qui vénerat ad Jesum nocte primum, ferens mixturam myrrhæ, et álces, quasi libras centum. Accepérunt ergo corpus Jesu, et ligavérunt illud linteis cum aromátibus, sicut mos est Judæis sepelire. Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus: et in horto monuméntum novum, in quo nondum quisquam pósitus erat. Ibi ergo propter Parasceven Judæórum, quia juxta erat monuméntum, posuérunt Jesum.

Deinde Sacerdos stans in cornu Epistolæ, incipit absolute junctis manibus.

O rémus, dilectissimi nobis, pro Ecclesia sancta Dei: ut eam Deus et Dóminus noster pacificare, adunare, et custodire dignetur toto orbe terrarum: subjiciens ei principátus, et potestates: detque nobis quietam et tranquillam vitam degentibus, glorificare Deum Patrem omnipotentem.

Orémus. *Diaconus*: Flectámus genua. *Subdiaconus*: *K.* Leváte.

Oratio cantatur in tono feriali Orationis Missæ, extensis manibus. Et hic modus servatur in subsequentibus.

Omnipotens sempiternus Deus, qui gloriam tuam omnibus in Christo gentibus revelasti: custodi ópera misericordiæ tuæ; ut Ecclesiæ tua toto orbe diffusa, stábilis fide in confessione tuai nómínis perseveret. Per eúndem Dóminum nostrum. *K.* Amen.

O rémus et pro beatissimo Papa nostro N. ut Deus et Dóminus noster, qui elegit eum in ordine episcopátus, salvum atque incólumem custodiat Ecclesiæ suæ sanctæ, ad regéndum pópulum sanctum Dei.

Orémus. Flectámus genua. *K.* Leváte.

Omnipotens sempiternus Deus, cujus iudicio univérsa fundantur: respice propitius ad preces nostras, et electum nobis Antistitem tua pietate conserva; ut christiána plebs, quæ te gubernatur auctore, sub tanto Pontifice, credulitatis suæ méritis augeatur. Per Dóminum nostrum. *K.* Amen.

O rémus et pro omnibus Episcopis, Presbyteris, Diaconibus, Subdiaconibus, Acolythis, Exorcistis, Lectóribus, Ostiariis, Confessoribus, Virginibus, Viduis: et pro omni pópulo sancto Dei.

Orémus. Flectámus genua. *K.* Leváte.

Omnipotens sempiternus Deus, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur et régitur: exáudi nos pro univérsis ordinibus supplicantes; ut grátia tuæ múnere, ab omnibus tibi grádibus fideliter serviatur. Per Dóminum. *K.* Amen.

Si non est coronatus, dicitur **electo Imperatore.*

O rémus et pro christianissimo Imperatore nostro N. ut Deus et Dóminus noster súbditas illi faciat omnes barbaras nationes, ad nostram perpétuam pacem.

Orémus. Flectámus genua. *R.* Leváte.

Omnipotens sempiternus Deus, in cujus manu sunt ómnium potestates, et ómnium jura regnórum: respice ad Románum benignus Imperium; ut gentes, quæ in sua feritate confidunt, tuæ dextera comprimantur. Per Dóminum. *R.* Amen.

O rémus et pro Catechúmenis nostris: ut Deus et Dóminus noster adaperiat aures precordiórum ipsórum, januamque misericordiæ; ut per lavácrum regenerationis accépta remissione ómnium peccató-

rum, et ipsi inveniántur in Christo Jesu Dómino nostro.

Orémus. Flectámus genua. *K.* Leváte.

Omnipotens sempiternus Deus, qui Ecclesiam tuam nova semper prole fecundas: auge fidem et intellectum Catechúmenis nostris; ut renáti fonte baptismatis, adoptionis tuæ filiis aggregentur. Per Dóminum nostrum.

K. Amen.

O rémus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, ut cunctis mundum purget erroribus; morbos auferat: famem depéllat: aperiat cárceres; vincula dissolvat: peregrinántibus réditum: infirmántibus sanitatem: navigántibus portum salutis indúlgeat.

Orémus. Flectámus genua. *K.* Leváte.

Omnipotens sempiternus Deus, mœstorum consolatio, laborántium fortitúdo: perveniánt ad te preces de quacúmque tribulatione clamántium; ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant affuisse. Per Dóminum. *K.* Amen.

O rémus et pro hæreticis, et schismáticis: ut Deus et Dóminus

noster eruat eos ab erroribus universis; et ad sanctam matrem Ecclesiam catholicam atque apostolicam revocare dignetur.

Orémus. Fleclámus génuá. *K. Leváte.*

Omnipotens sempitér-
ne Deus, qui salvas omnes, et néminem vis perire; respice ad ánimas diabólica fraude decéptas; ut omni hærética pravitate depósita, errántium corda respiscant, et ad veritátis tuæ rédeant unitátem. Per Dóminum. *K. Amen.*

Orémus et pro pèr-
fidis Judæis: ut Deus et Dóminus noster aufferat velámen de córdibus eórum; ut et ipsi agnoscant Jesum Christum Dóminum nostrum.

Non responderet *Amen*, sed statim dicitur:

Omnipotens sempitér-
ne Deus, qui étiam Judáicam perfidiam a tua misericórdia non re-
pellis: exáudi preces nostras, quas pro illius pópuli obcæcacióne déferimus; ut, ágnita veritátis tuæ luce, quæ Christus est, a suis ténébris eruantur. Per eúdem Dóminum. *K. Amen.*

Orémus et pro pagá-
nis; ut Deus omní-
potens aufferat iniquitátem a córdibus eórum;

ut relictiis idólis suis, convertántur ad Deum vivum et verum, et únicum Filium ejus Jesum Christum Deum et Dóminum nostrum.

Orémus. Fleclámus génuá. *K. Leváte.*

Omnipotens sempitér-
ne Deus, qui non mortem peccatórum, sed vitam semper inquiris: súscipe propitiis oratiónem nostram, et libera eos ab idolórum cultúra; et ággrega Ecclesiæ tuæ sanctæ, ad laudem et glóriam nóminis tui. Per Dóminum. *K. Amen.*

¶ Completis Oratiónibus, Sacerdós deposita casula accedit ad cornu Epistolæ, et ibi in posteriori parte anguli Altaris accipit a Diacono Crucem jam in Altari preparatam: quam, versa facie ad populum, a summitate parum discooperit, incipiens solus Antiphonam *Ece lignum Crucis*, ac deinceps in reliquis juratur in cantu a ministris usque ad *Venite, adorémus*. Choro autem cantante *Venite, adorémus*, omnes se prosternunt, excepto Celebrante. Deinde procedit ad anteriorem partem anguli ejusdem cornu Epistolæ: et discooperiens brachium dextrum Crucis, elevansque eam paulisper, altius quam primo incipit: *Ece lignum Crucis*, aliis cantantibus et adorantibus, ut supra. Deinde Sacerdós procedit ad medium Altaris: et discooperiens Crucem totaliter, ac elevans eam, tertio altius incipit: *Ece lignum Cru-*

cis, aliis cantantibus et adorantibus, ut supra.

Ece lignum Crucis, in quo salus mundi pépéndit.

Chorus.
K. Venite, adorémus.

Postea Sacerdós solus portat Crucem ad locum ante Altare preparatum, et genuflexus ibidem eam locat: mox depositis calcamentis, accedit ad adorandum Crucem, ter genua flectens antequam eam deosculetur. Hoc factó revertitur, et accipit calcamenta, et casulam. Postmodum ministri Altaris, deinde alii Clerici et laici, bini et bini, ter genibus flexis, ut dictum est, Crucem adorant. Interim, dum fit adoratio Crucis, cantantur Improperia, et alia que sequuntur, vel omnia, vel pars eorum, prout multitudo adorantium, vel paucitas requirit, hoc modo:

Duo cantores in medio Chori cantant: *V. Pópule meus*, usque ad *Agios o Theós.*

V. Pópule meus, quid feci tibi? aut in quo contristávi te? respónde mihi.

V. Quia edúxi te de terra Ægypti: parásti crucem Salvatóri tuo.

Unus Chorus cantat: *Agios o Theós.*

Alius Chorus respondet: *Sanctus Deus.*

Primus Chorus. *Agios ischyros.*

Secundus Chorus. *Sanctus fortis.*

Primus Chorus. *Agios athánatos eléison imas.*

Secundus Chorus. *Sanctus immortalis, miserere nobis.*

Postea duo de secundo Choro cantant:

V. Quia edúxi te per désertum quadraginta annis, et manna cibávi te, et introdúxi te in terram satis bonam: parásti crucem Salvatóri tuo.

Chori respondent alternatim: *Agios o Theós*, etc. *Sanctus Deus*, etc. ita tamen, ut primus Chorus semper repetat *Agios*.

Deinde duo de primo Choro cantant:

V. Quid ultra débui fácere tibi, et non feci? Ego quidem plantávi te vineam meam speciesissimam: et tu facta es mihi nimis amára: acéto namque sitim meam potásti: et láncea perforásti latus Salvatóri tuo.

Item Chori alternatim respondent: *Agios o Theós. Sanctus Deus*, etc.

¶ Versus seq. Improperii a duobus cantoribus alternatim cantantur: utroque Choro simul repetente post quemlibet versus: *Pópule meus*, usque ad *Quia edúxi te de terra Ægypti*.

Duo de secundo Choro cantant:

V. Ego propter te flagellávi Ægyptium cum primogénitis suis: et tu me flagellátum tradidisti.

Chorus repetit: *Pópule meus.*

Duo de primo Choro:

*V. Ego edúxi te de Ægypto, demérsó Pha-
raóne in Mare rubrum:*

et tu me tradidisti principibus sacerdotum.

Chorus. *Pópule meus.*

Duo de secundo Choro :
 V. Ego ante te aperuisti mare : et tu aperuisti lancea latus meum.

Chorus. *Pópule meus.*

Duo de primo Choro :
 V. Ego ante te prævi in columina nubis : et tu me duxisti ad prætorium Pilati.

Chorus. *Pópule meus.*

Duo de secundo Choro :
 V. Ego te pavi manna per desertum : et tu me cecidisti alapis et flagellis.

Chorus. *Pópule meus.*

Duo de primo Choro :
 V. Ego te potavi aqua salutis de petra : et tu me potasti felle, et acetó.

Chorus. *Pópule meus.*

Duo de secundo Choro :
 V. Ego propter te Chananzæorum reges percussisti : et tu percussisti arundine caput meum.

Chorus. *Pópule meus.*

Duo de primo Choro :
 V. Ego dedi tibi sceptrum regale : et tu dedisti capiti meo spinam coronam.

Chorus. *Pópule meus.*

Duo de secundo Choro :
 V. Ego te exaltavi magna virtute : et tu me suspendisti in patibulo crucis.

Chorus. *Pópule meus.*

Deinde cantatur communiter Antiphona.

Crucem tuam adoramus, Dómine : et sanctam resurrectionem tuam laudamus, et glorificamus : ecce enim propter lignum venit gaudium in universo mundo. *Ps. 66.* Deus miseratur nostri, et benedicat nobis : illuimet vultum suum super nos, et miseratur nostri.

Et repetitur immediate Antiphona *Crucem tuam.*

Postea cantatur *V. Crux fidelis, cum Hymno Pange lingua gloriosi,* et post quemlibet ejus versum repetitur *Cruis fidelis,* vel *Dulce lignum,* eo modo quo inferius notatur.

Cruis fidelis, inter omnes arbor una nobilis : nulla silva talem profert, fronde, flore, germine.

Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sustinet.

Hymnus.

Pange lingua gloriosam lauream certaminis, et super Crucis trophæum dic triumphum nobilem : qualiter Redemptor orbis immolatus vicerit.

Repetitur : *Cruis fidelis* usque ad *Dulce lignum.* Et sic fit quoties repetitur *Cruis fidelis.*

V. De parentis protoplasti fraude condolens, quando pomi noxialis in necem morsu ruit : ipse lignum tunc

notavit, damna ligni ut solveret.

Repetitur : *Dulce lignum.*

V. Hoc opus nostræ salutis ordo depoposcerat, multiformis proditoris ars ut artem falleret : et medellam ferret inde, hostis unde lacerat.

Repetitur : *Cruis fidelis.*

V. Quando venit ergo sacri plenitudo temporis, missus est ab arce Patris Natus, orbis Conditor : atque ventre virginâli carne amictus prodiit.

Repetitur : *Dulce lignum.*

V. Vagit infans inter arcem conditus præsepia : membra pannis involuta Virgo mater alligat : et Dei manus, pedesque stricta cingit fascia.

Repetitur : *Cruis fidelis.*

V. Lustra sex qui jam perégit, tempus implens corporis, sponte libera Redemptor passioni deditur, Agnus in Crucis levatur immolandum stipite.

Repetitur : *Dulce lignum.*

V. Felle potus ecce languet : spina, clavi, lancea mite corpus perforarunt, unda manat, et cruor : terra, pontus, astra, mundus, quo lavantur flumine!

Repetitur : *Cruis fidelis.*

V. Flecte ramos arbor alta, tensa laxa viscera,

et rigor lentescat ille, quem dedit nativitas : et superni membra Regis tende mihi stipite.

Repetitur : *Dulce lignum.*

V. Sola digna tu fuisti ferre mundi victimam : atque portum præparare arca mundo naufrago : quam sacer cruor perinxit, fusus Agni corpore.

Repetitur : *Cruis fidelis.*

V. Sempiterna sit beata Trinitati gloria : æqua Patri, Filioque ; par decus Parâclito : Unius, Trinique nomen laudet universitas. Amen.

Repetitur : *Dulce lignum.*

¶ Circa finem adorationis Crucis accenduntur candelæ super Altare : et Diaconus accipiens bursam corporalem extendit corporale more solito, et juxta illud ponit purificatorium : et finita adoratione, Crucem reverenter accipit, et reportat ad Altare. Postea ordinatur Processio ad locum, ubi pridè Sacramentum repositum fuerat. Præcedit Subdiaconus cum Cruce inter duos Acolythes deferentes candelabra cum cereis accensis, et Clerus per ordinem, ultimus Sacerdos cum ministris. Cum perventum fuerit ad locum Sacramenti, accenduntur intorcia, quæ non exstinguuntur nisi post assumptionem Sacramenti : et Sacerdos genuflectit ante Sacramentum, orat aliquantulum : Diaconus interim aperit capsulam, in qua reconditum est Corpus Domini. Postea Sacer-

dos surgens, absque benedictione imponit incensum in duobus thuribulis. Diacono naviculum ministrante, et genuflexus incensat Sacramentum : tum Diaconus extrahens calicem cum Sacramento de capsula, dat ad manus Sacerdotis, et tegit extrematibus veli, quod humeros illius circumdat : et procedunt ordine quo venerunt : defertur baldachinum super Sacramentum, et duo Acolythi cum thuribulis continue Sacramentum incensant : interim cantatur Hymnus *Vexilla Regis præcedunt*.

Cum venerit Sacerdos ad Altare, posito super illud calice, genuflexus rursus incensat, et accedens deponit Hostiam ex calice super patenam, quam Diaconus tenet : et accipiens patenam de manu Diaconi, Hostiam sacram ponit super corporale, nihil dicens. Si tegerit Sacramentum, digitos abluat in aliquo vase. Interim Diaconus imponit vinum in calicem, et Subdiaconus aquam, quam Sacerdos non benedicit, nec dicit super eam Orationem consuetam : sed accipiens calicem a Diacono, ponit super Altare, nihil dicens : et Diaconus illum cooperit palla : deinde imponit incensum in thuribulo absque benedictione, et incensat oblata et Altare more solito, genuflexus ante et post, et quando cumque transit ante Sacramentum.

Cum incensat oblata, dicit : **I**ncensum istud a te benedictum, ascendant ad te, Domine : et descendat super nos misericordia tua.

Cum incensat Altare, dicit : Ps. 140.

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo : elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Pone Domine, custodiam ori meo, et ostium circumstantiæ labiis meis : ut non declinet cor meum in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis.

Quando reddit thuribulo Diacono, dicit :

Accendat in nobis Dominus ignem sui amoris, et flammam æternæ caritatis. Amen.

Et ipse non incensatur.

Postea aliquantulum extra Altare in cornu Epistolæ lavat manus, nihil dicens : deinde in medio Altaris inclinatus, junctis manibus dicit :

In spiritu humilitatis, et in animo contrito suscipiamur a te, Domine : et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi, Domine Deus.

Deinde versus ad populum in cornu Evangelii, dicit more solito :

Orate fratres, ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

Et per eandem viam revertitur, non perficiens cir-

culum : et consequenter, omissis aliis, dicit : Orémus.

Præceptis salutari-
bus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere :

Pater noster, qui es in cælis : Sanctificetur nomen tuum : Advéniat regnum tuum : Fiat voluntas tua, sicut in cælo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie : Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. *℟.* Sed libera nos a malo.

Sacerdos, sub silentio dicit *Amen*, eadem voce, qua dicit *Pater noster*, absolute sine *Orémus*, in tono Oration. Missæ ferialis dicit :

Libera nos, quæsumus Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, et futuris : et intercedente beata et gloriosa semper Virgine Dei Genitrice Maria, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo atque Andréa, et omnibus Sanctis, (*non signat se patena*) da propitius pacem in diebus nostris ; ut ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum

nostrum Jesum Christum Filium tuum : Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus : per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Tunc Celebrans, facta reverentia usque ad terram, supponit patenam Sacramentum, quod in dextera accipiens, elevat ut videri possit a populo : et statim supra Calicem dividit in tres partes, quarum ultimam mittit in Calicem more solito, nihil dicens. *Pax Domini* non dicitur, nec *Agnus Dei*, neque pacis osculum datur. Postmodum prætermisiss duabus primis Orationibus, dicit tantum sequentem.

Preceptio Corporis tui, Domine Jesu Christe, quod ego indignus sumere præsumo, non mihi proveniat in iudicium et condemnationem : sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis, et ad medellam percipiendam : Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Amen.

Tum genuflexit, et accipit patenam cum Corpore Christi, et maxima humilitate ac reverentia dicit :

Panem cælestem accipiam, et nomen Domini invocabo.

Percutit pectus suum, ter dicens :

Dómine non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.

Postea signat se Sacramento, dicens:

Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam ætérnam. Amen.

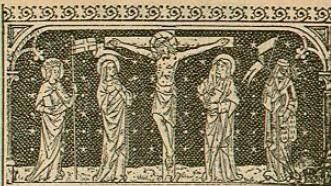
Et sumit Corpus reverenter.

Deinde, omisis omnibus, quæ dici solent ante summptionem Sanguinis, immedie particulam Hostiæ cum vino reverenter sumit

de Calice. Et more solito facta ablutione digitorum, et sumpta purificatione, in medio Altaris inclinatus, manibus junctis, dicit:

Quod ore súmpsimus, Dómine, pura mente capiámus: et de munere temporáli fiat nobis remédium sempitérnum.

Non dicitur *Corpus tuum, Dómine*, nec *Postcomm.*, nec *Pláceat tibi*, nec datur benedictio: sed facta reverentia Altari, Sacerdos cum ministris discedit: et dicitur Vesperæ sine cantu: et denudatur Altare.

Sabbato Sancto.

STATIO AD S. JOANNEM IN LATERANO.

Ora competenti cooperiuntur Altaria, et dicuntur Horæ, candelis Altaris exstinctis usque ad principium Missæ. Interim excutitur ignis de lapide foris Ecclesiam, et ex eo accenduntur carbones.

Dicta Nona, Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviâ violaceo, vel sine casula, adstantibus sibi ministris cum Cruce, aqua benedicta, et incenso, ante portam Ecclesiæ, si commode potest, vel in ipso aditu Ecclesiæ benedicit novum ignem, dicens:

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

DEus, qui per Filium tuum, angulárem scilicet lápidem, claritátis tuæ ignem fidelibus contulisti: productum e silice, nostris profutúrum úsibus, novum hunc ignem sanctificá: et concede nobis, ita per hæc festa Paschália cæ-

lestibus desideríis inflammári: ut ad perpetuæ claritátis, puris mentibus, valeámus festa pertingere. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Domine Deus, Pater omnipotens, lumen indeficiens, qui es conditor ómnium lúminum: béne **+** dic hoc lumen, quod a te sanctificátum est, qui benedictum est, qui illuminásti omnem mundum: ut ab eo lúmine accendámur, atque illuminémur igne claritátis tuæ: et sicut illuminásti Móysen exeúntem de Ægypto, ita illumines corda et sensus nostros; ut ad vitam et lucem ætérnam pervenire mereámur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.